

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
Αγίου Νεκταρίου (9 Νοεμβρίου)

Ο Επίσκοπος μέσα στην Εκκλησία

Δικαίως ονομάστηκε «ο Άγιος του 20ού αιώνα». Είναι η μορφή εκείνη του Ορθοδόξου Αγιολογίου που δεσπόζει και χαρακτηρίζει τη ζωή της Εκκλησίας στην εποχή μας. Ο Άγιος Νεκτάριος, που τιμούμε σήμερα, αδελφοί μου, αποδεικνύει ότι, σε καιρούς αυχμηρούς, σκληρούς και εκκοσμικευμένους, σαν κι αυτούς που ζούμε, ο Θεός αναδεικνύει πανεύουσμα άνθη αγιότητας, που λειτουργούν ως οδοδείκτες ζωής για όλους μας. Ένα τέτοιο άνθος ήταν ο Άγιος Νεκτάριος, Επίσκοπος Πενταπόλεως, από το οποίο εκχέονται διαρκώς τα μύρα της ταπεινώσεως, της υπομονής, της καρτερίας, της αγάπης και της συγγνώμης προς τους διώκτες και συκοφάντες του.

Από το πλήθος των αφορμών που παρέχει ο βίος του, επιλέγουμε σήμερα να ασχοληθούμε με την Επισκοπική του ιδιότητα, καθότι ως Επίσκοπος ο ίδιος, τίμησε και ανέδειξε την Αρχιερωσύνη του, στο ύψος που της αρμόζει, λειτουργώντας ως υπόδειγμα Αρχιερατικής βιωτής προς όλους τους μετέπειτα Επισκόπους.

Ο ρόλος του Επισκόπου, έχοντας αναλάβει, διά της χειροτονίας, την πνευματική εξουσία που ο Κύριος μεταβίβασε στους Μαθητές και Αποστόλους του, είναι να συμβάλει και να εργάζεται για την πραγμάτωση του απολυτρωτικού έργου του Χριστού μέσα στον κόσμο. Ο Επίσκοπος «διδάσκει και ποιμαίνει τον λαό του Θεού. Ιεουργεί τον λόγο της αληθείας. Πολεμεί τις πλάνες και τις αιρέσεις. Προνοεί για την ενότητα του Σώματος του Χριστού. Αγιάζει τον λαό του Θεού, διά της Χάριτος των Αγίων Μυστηρίων. Καταρτίζει τους Ποιμένες και μεριμνά για την εξασφάλιση των ιεραποστολικών στελεχών της Εκκλησίας. Κυρίως, περί αυτόν, συγκροτείται, συνάγεται η Εκκλησία, η οποία φανερώνει την ερχόμενη Βασιλεία του Θεού, κυρίως κατά την τέλεση του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας»¹

Ο Απόστολος Παύλος παραθέτει τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διακρίνουν τον σωστό και αληθινό Επίσκοπο. «Πρέπει ο Επίσκοπος να είναι ανεπιληπτος..., νηφάλιος, σώφρων, κόσμιος, φιλόξενος, διδακτικός, να αποφεύγει τις οινοποσίες, να μην είναι ερειστικός, αλλά επεικής, ειρηνικός, αφιλάργυρος...»². Και αλλού συμπληρώνει: «Πρέπει ο Επίσκοπος να είναι ακατηγόρητος, να μην αυθαδιάζει, να μην οργίζεται, ν' αποφεύγει την αισχροκέρδεια, να είναι φιλάγαθος, όσιος, δίκαιος, εγκρατής, να κρατά σταθερά τον αξιόπιστο λόγο για να μπορεί να στηρίζει την υγιή διδασκαλία και να ελέγχει όσους αντιλέγουν...»³

Στην εποχή μας ο ρόλος του Επισκόπου γίνεται, επί πλέον, πολύπλοκος και απαιτητικός. Η Εκκλησία, πολλές φορές, μπαίνει στο

¹ Δανιήλ, Μητροπολίτης Καισαριανής, Βύρωνος & Υμηττού, «Κάνιστρον εισηγήσεων», σελ. 243

² Α' Τιμ. 3, 2-4

³ Τίτ. 1, 7-10

στόχαστρο κοσμικών δυνάμεων που σκοπό έχουν να Την τοποθετήσουν στο περιθώριο, να Την υποβαθμίσουν και ευτελίσουν στα μάτια των ανθρώπων. Γι' αυτό ο Ποιμένας, κυρίως ο Επίσκοπος, καλείται να διατηρήσει την παράδοση, να συγκρατήσει την πίστη, να διδάξει την αλήθεια, να εργαστεί κοινωνικά σ' ένα περιβάλλον τα χαρακτηριστικά του οποίου είναι εκκοσμικευμένα και αρνητικά προς την Εκκλησία. Οφείλει να ισορροπήσει πάνω στο ιερό καθήκον της διαφύλαξης της Ορθόδοξης πίστεως και παράδοσης και στην ανάγκη ενεργοποίησης σύγχρονων και πρωτότυπων τρόπων ποιμαντικής διακονίας, προκειμένου να καταφέρει να επικοινωνήσει με τον άνθρωπο της εποχής μας. Στο έργο αυτό θα πετύχει μόνο αν διακρίνεται από τα γνωρίσματα που υπογραμμίζει ο Απόστολος Παύλος, που έχουν ανεξίτηλο και διαχρονικό χαρακτήρα.

Η θέση των πιστών έναντι του Επισκόπου τους πρέπει να είναι θέση τιμής και σεβασμού, αναγνώρισης και πνευματικής υποταγής, καθώς ο Επίσκοπος είναι φορέας ύψιστων και ιερών χαρισμάτων, δοσμένων άνωθεν. Πρέπει ν' αποφεύγονται οι εύκολες κρίσεις και επικρίσεις επί πρωτοβουλιών, οι οποίες συχνά αναλαμβάνονται από τον Επίσκοπο, είτε σε Εκκλησιαστικό, είτε σε κοινωνικό επίπεδο. Μπορεί κάποιες ενέργειες να ενοχλούν όσους αδυνατούν να σκεφθούν και να ενεργήσουν με ευρύτητα πνεύματος ή και να ερεθίζουν το υπερευαίσθητο Ορθόδοξο αισθητήριο εκείνων που θέλουν την Εκκλησία στατική και δυσκίνητη. Ο κάθε Επίσκοπος, όμως, όταν εργάζεται μέσα στα πλαίσια που, με Συνοδικό τρόπο, καθορίζει, κάθε φορά, η Εκκλησία, υπακούοντας στις ευρύτερες διορθόδοξες πρωτοβουλίες, ενεργεί ορθώς και Ορθοδόξως. Γι' αυτό και οι πιστοί πρέπει να απέχουν από ενέργειες και λόγους που θα τους αποκόψουν από τον Επίσκοπό τους, γεγονός που έχει καταστροφικές συνέπειες στην πνευματική τους ζωή, στην προοπτική της σωτηρίας. Επ' αυτού χαρακτηριστικά ομιλεί ο νεοφανής Όσιος Πορφύριος: «Δε μπορείς να αρνείσαι τον Επίσκοπο μ' επιμονή. Δεν μπορείς να χαλάσεις τις σχέσεις σου με τον Επίσκοπο, γιατί η προσευχή σου δεν ανεβαίνει στον ουρανό, μένει άκαρπη...»⁴

Η σημερινή εορτή του Αγίου Νεκταρίου, αγαπητοί μου, ας γίνει αφορμή εντονότερης προσευχής και για τους σύγχρονους Ορθοδόξους Επισκόπους, προκειμένου να συνεχίζουν να εργάζονται στο γεώργιο της Εκκλησίας, διακρινόμενοι συνεχώς από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που καταγράφει ο Απόστολος Παύλος και ο Άγιος Νεκτάριος διέθετε σε πληθωρικό βαθμό. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

⁴ «Βίος και λόγιοι», σελ. 106